

WORKSHOP 'Bronnen- onderzoek' havo

Vandaag gaan jullie gericht op zoek naar bronnen die je kunt gebruiken voor je profielwerkstuk, maar...

Heb je nog geen goede onderzoeksvraag of deelvragen? Dan zul je daar dus mee moeten starten! Kijk dan eerst nog eens even [hier](#). Daarna weet je ook pas naar welke informatie je gericht moet gaan zoeken.

Je kunt ook [hier](#) nog eens kijken om je te helpen met het opstellen van deelvragen. Op de website van Scribbr staat sowieso veel handige informatie!

Heb je je onderzoeksvraag duidelijk en je deelvragen geformuleerd?

Dan kun je uit je onderzoeksvraag en je deelvragen **zoektermen** gaan halen. Kijk voor voorbeelden maar eens naar [dit filmpje](#). Hieronder in dit document leer je nog wat meer over zoekstrings en krijg je andere handige tips bij het zoeken op internet.

Opdracht: Start met het verzamelen van zoektermen. Maak een woordweb en eventueel een tabel zoals in het bovenstaande filmpje wordt uitgelegd.

Google

Beantwoord voor jezelf even de volgende vragen:

- Hoe google ik?
- Gebruik ik één zoekwoord of meerdere?
- Hoeveel resultaten levert dit op?
- Zit hier de informatie bij die ik zoek?
- Check ik de betrouwbaarheid van de gevonden informatie?

Bekijk [dit filmpje](#) maar eens en ga dan eens gericht op zoek naar informatie met behulp van jouw verzamelde zoektermen. Alle tips uit het filmpje en meer(!) zijn ook nog terug te lezen in [dit document](#). Gedurende je bronnenonderzoek zul je steeds meer zoektermen vinden, omdat je verder gaat zoeken op bijvoorbeeld een auteur of op termen die steeds terugkomen in de informatie die je al gevonden hebt.

Opdracht: Heb je al informatie gevonden? Maak meteen een documentje aan met alle gevonden (internet) adressen!

Zo hoef je later niet te zoeken, waar je je informatie ook alweer vandaan hebt gehaald. Verderop in dit document komen we nog even terug op het checken van de betrouwbaarheid van de bron en de verwerking hiervan.

Google Scholar

Een goede plek om informatie te vinden is ook [Google Scholar](#). Hier vind je direct (wetenschappelijke) boektitels en artikelen. Het handige hiervan is dat veel materiaal direct in te zien is en dat je weer nieuwe titels en zoektermen tegenkomt. Vooral inhoudsopgaven en bronvermeldingen zijn weer goede bronnen om verder te zoeken. Ook staat hier vaak al veel informatie over het materiaal, zoals auteur, ISBN, jaar van uitgave enz.

Handig van Google Scholar is ook de **filterfunctie** (links): wil je bijvoorbeeld zeker weten dat je actuele bronnen vindt, filter dan op de afgelopen 5 jaar.

Opdracht: Ga in Google Scholar op zoek naar minimaal één titel die je kunt gebruiken als bron voor je eigen onderzoek. Bekijk meteen of je deze titel kunt lenen bij Bibliotheek Venlo.

Is dit niet mogelijk, omdat het bijvoorbeeld een wetenschappelijk artikel is, zoek dan via [WorldCat](#). Vervolgens kun je de titel aanvragen via [dit formulier](#). Hier vind je ook hoe een aanvraag in zijn werk gaat. Iets meer info over WorldCat vind je ook nog verderop in dit document.

Het is niet aan te raden om alleen maar websites te gebruiken bij je onderzoek, gebruik ook andere bronnen.

Bruikbaar zijn in principe:

- [Wetenschappelijke tijdschriften](#)
- [Rapporten](#)
- [Statistische databases](#)
- [Boeken](#)
- [Krantenartikelen / Nieuwsberichten](#)
- [Wikipedia](#) (alleen voor de bronnen, niet het artikel zelf!)
- [Internetartikelen](#)
- [Forums en Social media](#)
- [Scripties van andere studenten](#) (alleen voor de bronnen, niet de scriptie zelf!)
- [Patenten](#)
- [Radio/TV/Documentaires](#)
- [Foto's en illustraties](#)
- [Wetten en Jurisprudentie](#)
- [Woordenboek](#)
- [Interne bronnen en bedrijfsgegevens stagebedrijf](#)

(<https://www.scribbr.nl/bronvermelding/welke-bronnen-kan-ik-mijn-scriptie-gebruiken/>)

Let altijd goed op HOE je een bron gebruikt en

WAAROM! Het is bijvoorbeeld prima om de mening van Truus uit Lutjebroek op te nemen in je onderzoek, maar zorg er dan voor dat het duidelijk is dat dit één mening is en geen feit én... heeft deze mening meerwaarde voor je onderzoek?

Wil je de betrouwbaarheid van een (internet)bron checken, stel jezelf dan minimaal de volgende vragen:

- Wie is de auteur van de tekst? Is dat een expert op dit gebied? Of is het een leek?
- Met welk doel is de tekst geschreven? Een betrouwbare bron moet objectief zijn.
- Is de bron actueel? Kijk wanneer de tekst geschreven is en of (en zo ja wanneer) die is bijgewerkt.
- Is de bron geredigeerd of herzien? Sommige bronnen worden door andere onderzoekers, redacteurs of experts nagekeken. Die kunnen onjuistheden uit de tekst halen en onvolledigheden aanvullen. Zo'n tekst is dan ook betrouwbaarder dan een tekst die niet wordt gecontroleerd.
- Worden er referenties gegeven? Als een auteur verwijst naar de bronnen die hij gebruikt heeft weet je zeker dat hij niet zomaar iets heeft verzonnen en kun je zelf de bronnen bestuderen om te controleren of wat de auteur zegt wel klopt.
- Komt de informatie overeen met de informatie in andere bronnen? Je gebruikt nooit één bron, maar kijkt altijd wat je verder nog op internet of in boeken te vinden is.
- Is de bron niet bedoeld als sarcastisch of grappig stuk? De website van 'De Speld' is een mooi voorbeeld. Hierop staan grappig bedoelde stukken die niet kloppen met de werkelijkheid.

Heb je je bron aan de hand van bovenstaande vragen gecheckt? Dan mag je er van uit gaan dat de bron betrouwbaar en dus bruikbaar is.

Twijfel je nog? Dan kun je in [dit document](#) nog meer beoordelingscriteria vinden. Ook voor tv-programma's, boeken, interviews enz.

Het is **altijd** een goed idee om, naast digitale bronnen, **analoge bronnen** te gebruiken: boeken, kranten en tijdschriften.

De Bibliotheek

De Bibliotheek Venlo (en de locaties Blerick, Tegelen, Belfeld, Velden en Arcen horen hier ook bij) heeft een uitgebreide collectie boeken en tijdschriften. Je kunt in de **catalogus** zoeken naar titels die je gevonden hebt. Is een boek of tijdschrift niet aanwezig in de (Venlose) bieb, maar bijvoorbeeld wel in Blerick of elders in Nederland, dan kun je het boek **reserveren of aanvragen** via de website. De afhaallocatie is in principe altijd de school. Kijk voor instructies voor inloggen op de bibliotheekwebsite (en de online bibliotheek) in **dit document**. Heb je al vaker ingelogd op de website van de Bibliotheek Venlo, dan kun je **inloggen** met de voor jou bekende gegevens.

Als je het boek wilt afhalen in een van de andere locaties van de bibliotheek in de gemeente Venlo, dan kun je de afhaallocatie aanpassen bij het maken van de reservering. Materialen die via **worldcat** aangevraagd worden, kunnen alleen bij de Stadsbibliotheek afgehaald worden.

Via de bibliotheek kun je **alle** materialen aanvragen die je nodig hebt. Materialen die niet aanwezig zijn in de Venlose bieb (of op een andere locatie), kunnen aangevraagd worden bij elke willekeurige bieb in Nederland. Er zijn **miljoenen titels** beschikbaar. Ook bij een reservering bij een andere bibliotheek wordt om je gebruikersnaam/pasnummer en je pincode/wachtwoord gevraagd (zie hierboven). Let op: als je interessante titels gevonden hebt, kun je hier vaak nog op titels of trefwoorden klikken, waardoor je weer **nieuwe suggesties** krijgt van soortgelijke titels.

Opdracht: Ga bij de Bibliotheek Venlo op zoek naar een titel die je kunt gebruiken voor je onderzoek. Vraag de titel meteen aan of reserveer deze.

Het aanvragen van materialen via de bibliotheek is kosteloos.

Is het materiaal niet te lenen via de bibliotheek, dan kun je een aanvraag doen via WorldCat. Dit is **ook kosteloos** voor leerlingen van OGVO, ondanks dat je een melding krijgt dat er kosten aan verbonden zijn! Mochten er onverhoopt toch kosten in rekening gebracht worden, stuur mij dan een **mail** waarin je dit kenbaar maakt. Vermeld ook even je (Bibliotheek)pasnummer! Het bedrag wordt dan kwijtgescholden. Je kunt maximaal 3 titels per jaar lenen via WorldCat, daarna worden de kosten wel in rekening gebracht. Bekijk dus goed welke informatie écht waardevol voor je is. Via WorldCat heb je toegang tot vele bibliotheken wereldwijd, waaronder veel universiteitsbibliotheken en museumbibliotheken. Lenen is alleen mogelijk bij Nederlandse instellingen. Houd er rekening mee dat ook deze titels wel eens uitgeleend zijn of soms alleen inkijkexemplaren zijn. Soms is het dus niet mogelijk een bepaalde titel te lenen. Wil je hier meer over weten, **mail** me dan even.

Denk eraan dat boeken die vanuit andere bibliotheken moeten komen een langere levertijd hebben. Vandaag besteld, is *niet* morgen in huis. Houd rekening met een levertijd van ongeveer 3 weken.

Delpher

Delpher bevat gedigitaliseerde kranten, boeken, tijdschriften en radiobulletins van verschillende erfgoedinstellingen. **Er zijn (kranten)artikelen te vinden vanaf 1618!**

Het is wel raadzaam om even de **handleiding** te bekijken als je hier gaat zoeken, zodat het makkelijker is de juiste info te vinden.

Databanken

Via de Bibliotheek Venlo zijn ook allerlei **databanken** te raadplegen, zoals **Literom** en de **actuele documentatiebank** en er zijn **weblinks** te vinden, zoals naar de **WP Encyclopedie** (Winkler Prins), of het online **Van Dale woordenboek** en nog veel meer.

Pressreader

Met **Pressreader** kun je kranten en tijdschriften van over de hele wereld raadplegen. Je kunt op school of in de Bibliotheek Venlo artikelen downloaden en deze vervolgens overal **offline bekijken**.

Overige mogelijkheden

Kijk eens in een **synoniemenwoordenboek** of een **thesaurus**, hier kun je zoeken naar definities en synoniemen. Dit is heel handig om weer nieuwe zoektermen te vinden. Ook zou je kunnen kijken in de **HBO kennisbank**. Hier zijn bijna **50.000 scripties** van HBO-studenten te vinden. Hoe zien hun scripties eruit en belangrijker nog: welke bronnen hebben ze gebruikt?

Heb je dan eindelijk alle informatie gevonden die je nodig hebt, dan is het zaak deze goed te verwerken in je onderzoek.

Bronvermelding

Heb je dan eindelijk alle informatie gevonden die je nodig hebt, dan is het zaak deze goed te verwerken in je onderzoek.

Doe je dit niet, dan pleeg je wellicht plagiaat of je onderzoek is niet betrouwbaar!

Twijfel je of je plagiaat pleegt en wil je zeker weten dat het niet zo is? Check dan even deze [flowchart](#) of doe de [plagiaatcheck](#).

Vermeld je bronnen altijd in de tekst en/of in de bronvermelding!

Hoe je dat goed doet kun je [hier](#) lezen. Of [hier](#) (literatuurlijst) of [hier](#) (verwijzingen in de tekst).

En dan nog even dit

Een aantal Hogescholen en Universiteiten biedt hulp bij het maken van een profielwerkstuk. Dit varieert van online hulp met betrekking tot het kiezen van een onderwerp tot een fysieke plek waar je bijvoorbeeld proeven kunt doen. Je kunt bij de volgende instellingen terecht:

- [Hogeschool van Rotterdam](#)
- [Hogescholen in Leeuwarden](#)
- [Technische Universiteit Delft](#)
- [Technische Universiteit Eindhoven](#)
- [Universiteit van Wageningen](#)
- [Universiteit van Groningen](#)
- [Universiteit van Amsterdam](#)
- [Universiteit van Tilburg](#)

If I have seen further than others, it is by standing upon the shoulders of giants.

-Isaac Newton